

V. CASH FLOW VE STRATEGICKÉM ROZHODOVÁNÍ A PLÁNOVÁNÍ

Pojem cash flow má svůj původ v USA, kde si jeho zjišťování vynutily potřeby kapitálových trhů. Zpravidla se nepřekládá a znamená tok (flow) peněz (cash). Od počátku minulého století se stal předmětem zájmu finanční teorie a v 60. letech se objevuje jako doporučení pro praxi rozšířit finanční výkazy podniků o výkaz cash flow. Vykazování cash flow se od roku 1971 stalo v USA povinnou součástí účetní závěrky podniků. Pozadu nezůstala ani velká Británie, kde bylo zavedeno od roku 1975 povinné vykazování cash flow pro všechny podniky s obratem nad 25 tisíc liber. Evropská unie doporučuje členským zemím sestavování tohoto výkazu ve 4. direktivě z roku 1978. Výbor pro mezinárodní účetní standardy vydává v roce 1977 mezinárodní účetní standard IAS 7, který upravuje jednotné vykazování cash flow.

Cash flow je definován jako skutečný pohyb peněžních prostředků podniku za určité období v souvislosti s jeho činností. Je východiskem pro řízení likvidity podniku, neboť:

- existuje rozdíl mezi pohybem hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením (např. nákup zásob na obchodní úvěr)
- vzniká časový nesoulad mezi hospodářskými operacemi vyvolávajícími náklady a jejich finančním zachycením (vznik mzdových nákladů a vlastní výplata mezd)
- vzniká rozdíl mezi náklady a výdaji a mezi výnosy a příjmy (podvojně účetnictví zachycuje hospodářské jevy a výsledek hospodaření firmy nezávisle na okamžiku uskutečněných plateb)

Jde o tzv. retrospektivní cash flow, který odpovídá na otázku, odkud se peníze a jejich ekvivalenty v daném časovém intervalu vzaly a kam se poděly.

Manažeri takto sledují:

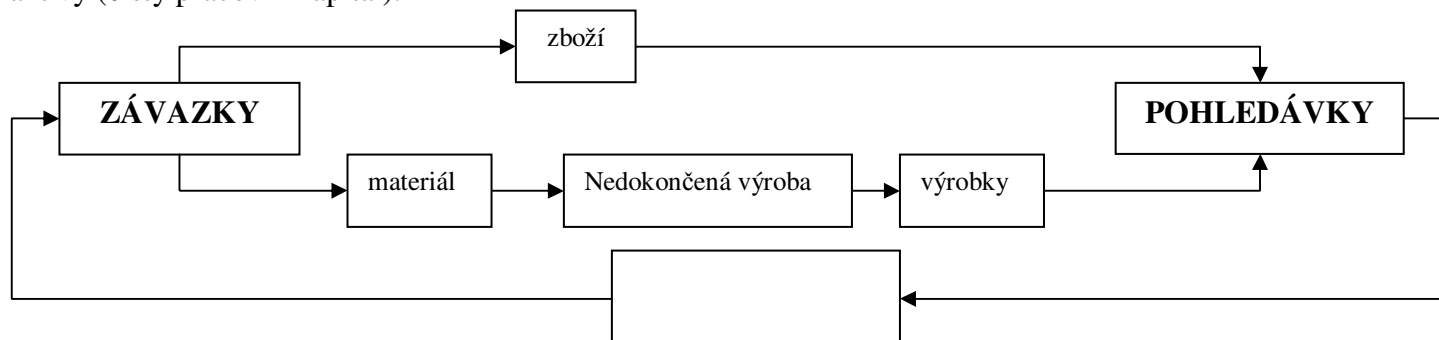
- absolutní i relativní intenzitu jednotlivých peněžních toků,
- posuny ve struktuře toků a míru jejich stability
- formy vázanosti kapitálu v aktivech podniku,
- způsoby jeho uvolňování a formy financování podniku

Ve *statickém pohledu* představuje cash flow volnou zásobu peněz, které má podnik k dispozici. V podobě ukazatele umožňuje měřit finanční situaci podniku.

V *dynamickém pojetí* jde o budoucí peněžní toky, které jsou součástí finančních plánů (rozpočtů) podniku, resp. z pohledu investora o očekávané (diskontované) příjmy z investice.

VZNIK VÝKAZU CASH FLOW

Výchozí datovou základnou pro zjišťování cash flow je účetnictví podniku. Vynaložené peněžní prostředky vstupující do podnikového procesu se v soustavě podvojněho účetnictví transformují do jednotlivých složek majetku a závazků. Při průchodu podnikem jsou peněžní prostředky vázány v jeho aktivech, ve kterých se postupně přeměňují až do konečné žádoucí peněžní podoby. Tento proces přeměny (produkční cyklus podniku) lze vyjádřit jako rozdíl mezi krátkodobým kapitálem a oběžnými aktivy (čistý pracovní kapitál).

Z obrázku je zřejmé, že zvýšení aktiv v sobě váže potenciální snížení peněžních prostředků a naopak jejich snížení disponibilní peněžní prostředky uvolňuje. Peněžní toky se zadržují v aktivech (pohledávkách) i kapitálu (závazcích). Stojí na počátku a na konci obchodních transakcí podniku a jejich pohyb přímo ovlivňuje peněžní toky. Pohledávky tvoří záchytný bod přeměny aktiv podniku v peníze a vážou peněžní prostředky. Závazky (dluhy) podniku na druhé straně odkládají reálný úbytek peněz. Relaci mezi pohledávkami nebo dluhy podniku a cash flow vyjadřuje následující tabulka:

ZMĚNA STAVU	VLIV NA CASH FLOW
Zvýšení pohledávek	Úbytek
Snížení pohledávek	Přírůstek
Zvýšení závazků	Přírůstek
Snížení závazků	Úbytek

Základem pro sledování peněžních toků podniku je rozvaha, která zachycuje jak výsledek hospodaření k určitému okamžiku, tak i stav peněžních prostředků. Obdobně jak je rozvedena rozvahová položka zisku ve výkazu zisku a ztráty, lze sledovat pohyb peněžních prostředků v samostatném výkazu cash flow.

TŘÍBILANČNÍ SYSTÉM

Vytvoříme-li z rozvahy, výkazu Z/Z a výkazu CF tříbilanční systém, můžeme identifikovat 4 základní typy hospodářských transakcí:

- Ziskově i finančně účinné transakce, které mají bezprostřední vliv na peněžní prostředky a současně jsou nákladem či výnosem (např. prodej zboží v hotovosti, hotově přijaté služby v hotovosti atd.). Jde o nejjednodušší transakce, neboť náklad je výdajem a výnos je příjmem a současně dochází k čistému peněžnímu toku, který vyjadřuje změnu stavu peněz podniku. Náklad znamená úbytek peněžních prostředků, zatímco výnos jejich přírůstek podle rovnice:

$$PS \text{ PP} = - N + V = KS \text{ PP}$$

- Finančně účinné transakce, neovlivňující zisk, které zvyšují či snižují stav peněžních prostředků a současně vyvolávají změnu příslušného aktiva či kapitálu v rozvaze. Příkladem mohou být zaplacené pohledávky a závazky, poskytnutý či přijatý úvěr atd. Tyto transakce představují čistý peněžní tok, kterým se zahajuje nebo ukončuje příslušná hospodářská operace. Změnu stavu peněžních prostředků lze zapsat jako úpravu počátečního stavu peněžních prostředků o změnu stavu rozvahové položky, týkající se této peněžní operace:

$$PS \text{ PP} + \text{snížení A} - \text{zvýšení A} + \text{zvýšení K} - \text{snížení K} = KS \text{ PP}$$

- Ziskově účinné transakce, neovlivňující peněžní prostředky, které mohou nabývat dvojí podoby:
 - majetku a závazků před jejich přeměnou v peníze (např. prodej či nákup na úvěr, spotřeba zásob podniku, úbytek prodaného zboží na skladě). Tato transakce stojí uprostřed produkčního cyklu a označují se jako účetní toky
 - nepeněžních transakcí, u nichž se výsledkové a rozvahové změny vzájemně kompenzují a nedochází k žádnému pohybu peněz. Příkladem mohou být odpisy dlouhodobého majetku, tvorba rezerv, nebo opravných položek a jejich rozpouštění. Počáteční stav peněžních prostředků podniku se po uskutečnění těchto transakcí nemění (= KS PP), jak znázorňují níže uvedené rovnice:

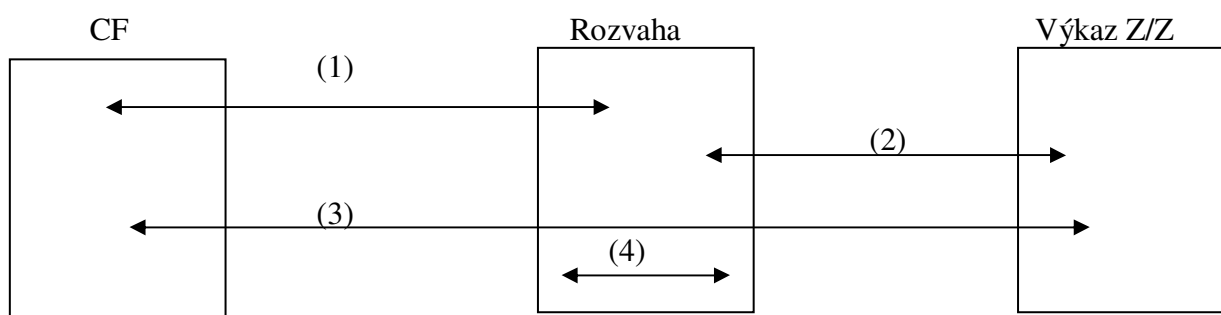
$$PS \text{ PP} = + V - \text{zvýšení A} \text{ nebo } \text{snížení K} = KS \text{ PP}$$

$$PS \text{ PP} = - N + \text{zvýšení K} \text{ nebo } \text{snížení A} = KS \text{ PP}$$

- d) Neziskové a nefinanční transakce uvnitř rozvahy podniku (kromě peněžních prostředků, vyčleněných do cash flow), které lze formálně rozdělit do 4 skupin, u nichž příslušná transakce vyvolává:
- současné zvýšení aktiv i kapitálu, např. emise akcií či nepeněžité dary
 - současné snížení aktiv i kapitálu, např. vyřazení dlouhodobého majetku
 - snížení jedné položky aktiv a současně zvýšení jiné položky aktiv např. převod dlouhodobého finančního majetku podniku do krátkodobého
 - snížení jedné položky kapitálu a současně zvýšení jiné položky kapitálu, např. kapitalizace pohledávek

PŘEHLED CF	
PS PP	VÝDAJE
PŘÍJMY	KSPP

A	ROZVAHA	P
MAJETEK	VLASTNÍ KAPITÁL	
PP	CIZÍ KAPITÁL	

PRINCIP ODVOZENÍ CF Z ÚČETNÍCH VÝKAZŮ

V rozvaze podniku jsou peněžní prostředky vykázány jednou položkou, která neumožňuje identifikovat účel odlivu, resp. přílivu peněz. K vyčlenění a podrobnému sledování transakcí týkajících se peněžních příjmů a výdajů, obdobně jako tomu bylo u nákladů a výnosů, se dosud nepřistoupilo, avšak byl zvolen jednodušší způsob pro zjištění peněžních toků, využívající údajů z rozvahy a výkazu zisků a ztráty.

Odvození výkazu cash flow lze provést na základě čistých peněžních toků. Jde o transformaci nákladově výnosového principu, užívaného v účetnictví, na princip příjmově výdajový, kterou lze zapsat pomocí rovnice:

$$PS\ PP + V - N + \text{zvýšení } K \text{ nebo snížení } A - \text{zvýšení } A \text{ nebo snížení } K = KS\ PP$$

Výnosy a náklady můžeme nahradit jejich saldem, tj. výsledkem hospodaření. Potom rovnici upravíme na tvar:

$$PS\ PP +/- VH + \text{zvýšení } K \text{ nebo snížení } A - \text{zvýšení } A \text{ nebo snížení } K = KS\ PP$$

Tato obecná rovnice umožňuje zjistit nejen celkovou změnu peněžních prostředků, ale i dílčí peněžní toky, pokud se přiřadí příslušné náklady či výnosy a změny stavu rozvahových položek ke sledovanému peněžnímu toku, tj. k příjmu či výdaji. Rovnici můžeme převést do grafické podoby výkazu peněžních toků, jak je uvedeno na obrázku:

VÝKAZ CF	
<i>Příjmy</i>	<i>Výdaje</i>
PS PP	
Výnosy	Náklady
Zvýšení kapitálu	Snížení kapitálu
Snížení aktiv	Zvýšení aktiv
	KS PP
Celkem	Celkem

STRUKTURA VÝKAZU CASH FLOW

Smyslem výkazu je poskytnout uživatelům informace o schopnosti podniku vytvářet peněžní prostředky (a ekvivalenty) a o jejich užití. Měl by umožnit uživatelům aplikovat modely pro odhad současné hodnoty budoucích peněžních toků a mezipodnikové srovnávání. Údaje z výkazu by měly rovněž sloužit k posouzení správnosti předchozích odhadů budoucích peněžních toků a pro zkoumání ziskovosti podniku ve vztahu k čistým peněžním tokům. Výkaz cash flow je určen stejně jako celé finanční účetnictví primárně pro potřeby externích uživatelů a nemůže nahradit specifické vykazování peněžních toků pro ryze manažerské účely ani pro projektování peněžních toků do budoucna managementem podniku.

Jelikož výkaz cash flow vypovídá o změnách peněžního fondu podniku, je třeba blíže vymezit obsah fondu. Tvoří jej dvě složky:

- a) peněžní prostředky, kterými se rozumějí peněžní hotovosti podniku na pokladně, včetně cenin a na účtech v bankách (ne termínových), včetně peněz na cestě
- b) peněžní ekvivalenty, které jsou definovány jako likvidní finanční aktiva, tj. aktiva snadno a pohotově směnitelná za předem známou částku peněžních prostředků a u těchto aktiv se nepředpokládají významné změny hodnoty v čase. Jde např. o termínové obchodovatelné cenné papíry (např. pokladniční poukázky, dluhopisy velkých bankovních institucí apod.)

Specifickým problémem je klasifikace záporného zůstatku n vkladovém účtu u banky, který může nebo nemusí být součástí peněžního fondu, což závisí na rozhodnutí podniku. Důležitou podmínkou komparace cash flow v čase je stálost metod a také skutečnost, že přeměny položek uvnitř peněžního fondu nejsou považovány za peněžní toky a výkaz cash flow je nezohledňuje.

Členění výkazu cash flow koresponduje se základními podnikovými činnostmi rozdělenými podle hlavních oblastí řízení na:

- a) hlavní výdělečnou (provozní) činnost
- b) investiční činnost
- c) financování podniku

Cash flow z provozní činnosti

Toto členění vyjadřuje do určité míry i aspekt odpovědnosti, je-li v podniku delegována odlišná odpovědnost vlastníků a vedení. V typickém podniku platí, že za peněžní toky ve strategických oblastech

(investičních aktivit a financování) zůstává zásadní odpovědnost na vlastnících a za peněžní toky v operativní oblasti na managementu podniku.

Provozní činnost představuje základní aktivity podniku, které přinášejí podniku výnosy. Je stěžejním zdrojem vnitřního financování, neboť schopnost podniku zajistit vnější zdroje financování významně závisí na tom, zda je podnik schopen vytvářet peněžní toky z běžných obchodních transakcí. Je zřejmé, že právě v rámci provozní činnosti se vytvářejí peníze na úhradu úroků, nájemného, dividend apod. Informace o cash flow z provozních aktivit jsou užitečné i pro odhady budoucích cash flow podniku. Patří sem zejména:

- peněžní úhrady od odběratelů za výrobky, zboží, a služby včetně poskytnutých záloh
- peněžní příjmy z prodeje či postoupení autorských práv, licencí, know-how a obdobných produktů
- peněžní příjmy ze zprostředkovatelské činnosti
- peněžní platby dodavatelům materiálu, zboží a služeb včetně placených záloh
- peněžní platby zaměstnancům a jejich jménem (sociální pojištění atd.)
- příjmy a výdaje z mimořádné činnosti
- splatná daň z příjmů včetně záloh
- přijaté a vyplacené úroky, přijaté dividendy, podíly na zisku, pokud se podnik nerozhodne je zahrnout do oblasti financování
- vyplacené dividendy v případech, kdy podnik pouze přerozděluje přijaté dividendy (od dceřiných či přidružených podniků) mezi akcionáře nebo společníky

Do této oblasti se zahrnují všechny peněžní toky, které nebyly začleněny do investiční činnosti, ani do financování (negativní vymezení).

Cash flow z investiční činnosti

Tato oblast zahrnuje nabývání a pozbytování dlouhodobých aktiv, eventuelně činnosti související s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí, které nelze považovat za provozní činnost. Vykázané cash flow z investiční činnosti informují o tom, v jaké míře podnik vynakládá peníze na dlouhodobá aktiva, která jsou podstatným faktorem vytváření budoucích zisků. Ze struktury toků lze usoudit na míru alokace disponibilních peněz do investic, které hodlá držet dlouhodobě a do majetkových účastí, které naznačují, jak podnik expanduje. Peněžní toky z této činnosti poukazují na rozšíření či zúžení provozní kapacity podniku.

K peněžním tokům v investiční činnosti patří např.:

- peněžní příjmy z prodeje dlouhodobých hmotných, nehmotných a finančních aktiv
- peněžní příjmy splátek úvěrů, půjček a výpomocí od spřízněných osob
- platby za pořízení dlouhodobých hmotných, nehmotných a finančních aktiv
- platby související s poskytnutím úvěrů, půjček či finančních výpomocí spřízněným osobám

Mohou sem být začleněny i platby spojené s finančním leasingem, pokud nebudou obsahem provozní činnosti.

Cash flow z oblasti financování

Financování je oblastí, do které se promítají změny ve výši a struktuře podnikového kapitálu (vlastního či cizího). Na základě výkazu cash flow lze odvodit pravděpodobnost potřeby dalších peněžních přítoků, které musí podnik získat, od vlastníků či věřitelů. Investiční činnost a financování mají úzký vztah. Peněžní tok z investování v jednom podniku (např. nákup akcií) je ve druhém podniku financováním (emise akcií).

K hlavním položkám patří:

- peněžní příjmy z emise akcií či podílů, dluhopisů, opčních listů apod.
- příjmy z peněžních darů
- příjmy z přijatých úvěrů, půjček a výpomocí (zejména bankovních)
- příjmy od vlastníků na úhradu ztrát minulých období
- splátky úvěrů, půjček a výpomocí
- výplaty dividend, resp. podílů na zisku

Výkaz cash flow, členěný na 3 základní podnikové činnosti, se sestavuje v tzv. vertikální podobě. Kromě této formy se používá i horizontální uspořádání výkazu, které umožňuje odděleně vykázat zdroje peněžních prostředků a jejich užití. Obsah výkazu je dán účelem, za kterým se sestavuje, požadovaným rozsahem i použitou metodou výpočtu.

METODY VYKAZOVÁNÍ CASH FLOW

V účetní teorii se obecně vyskytují dva odlišné přístupy ke zjišťování peněžních toků:

- a) přímá metoda
- b) nepřímá metoda

Podniky používají při sestavování výkazu cash flow oba přístupy současně, přímý i nepřímý. České i mezinárodní účetní standardy však povolují použít nepřímý způsob výpočtu cash flow pouze pro provozní oblast.

Přímá metoda

Charakteristickou vlastností přímé metody sestavení výkazu cash flow je vykazování tzv. hrubých peněžních toků, tj. skutečných příjmů a výdajů, které se uspořádají podle hlavních titulů. K sestavení výkazu přímou metodou se v praxi používají dva různé přístupy:

Čistá přímá metoda

Je založena na sledování skutečných příjmů a jejich agregaci předem vymezených položek. Vychází přímo ze změn stavů peněžních prostředků nebo peněžních ekvivalentů, které jsou vyvolány finančně účinnými hospodářskými transakcemi. V tříbilančním systému jde o transakce ovlivňující současně výsledek hospodaření nebo o transakce působící změny rozvahy. Ačkoliv se teoreticky jeví tato metoda sestavení výkazu jako bezproblémová, pokladní a bankovní operace, zachycené na příslušných účtech, neumožňují zjistit účel, za kterým byly provedeny. Sledování skutečných toků peněz a jejich ekvivalentů podle jednotlivých druhů by vyžadovalo zavést nové syntetické účty příjmů a výdajů (podobně jako je tomu u nákladů a výnosů), které by se uzavíraly prostřednictvím bilance cash flow a jejich saldo by se přeneslo na účty peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Potřebné členění příjmů a výdajů lze zajistit i v analytické evidenci k účtům peněžních prostředků a ekvivalentů.

Jinou možností je sestavení výkazu cash flow mimoúčetně, tj. dodatečně zanalyzovat transakce uskutečněné na bankovních účtech a v pokladně nebo kódovat účetní doklady podle jednotlivých příjmů a výdajů s následným seskupením za danou časovou periodu. Tato metoda je dosti pracná a navíc nepostihuje informace o tocích peněžních prostředků, které nemají charakter příjmů a výdajů (např. změna stavu zásob, pohledávek, závazků, eventuálně krátkodobých finančních aktiv).

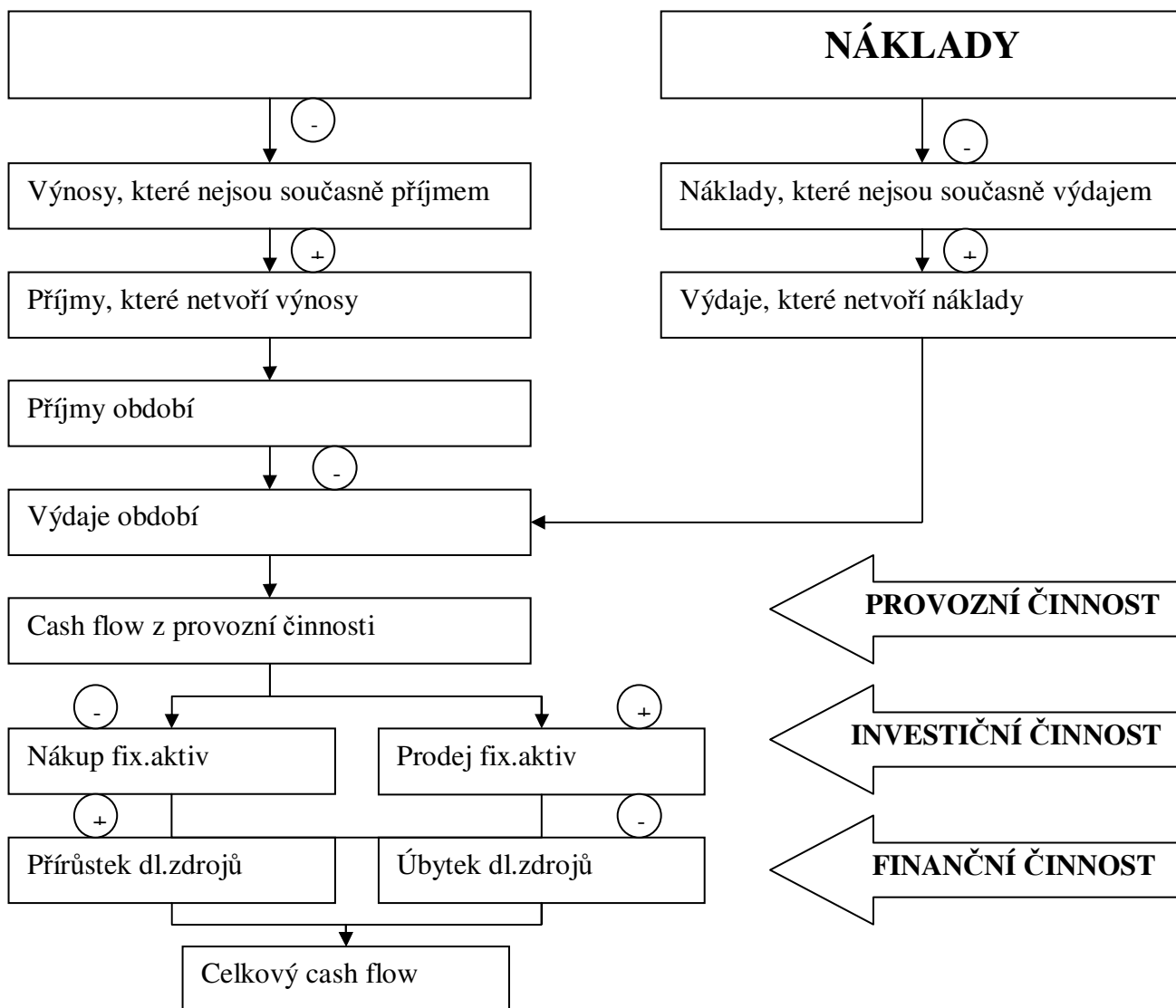
Proto se v podnicích dává přednost nepravé přímé metodě sestavení výkazu cash flow, která nevyžaduje úpravy účetního systému a spokojí se s daty běžně poskytovanými podvojným účetnictvím.

Nepravá přímá metoda

Nepravá přímá metoda (náhradní) spočívá v transformaci výnosově nákladových dat na příjmově výdajová. Výnosy a náklady daného účetního období převzaté z výkazu zisků a ztrát se korigují o změny položek rozvahy (aktiv a pasiv) na příjmy a výdaje. Např. náklady na materiál se upravují na výdaje o změny stavu závazků k dodavatelům materiálu, stavu materiálu na skladě nebo tržby z prodeje zboží zúčtované do výnosů se snižují o hodnotu pohledávek spojených s těmito výnosy, respektive zvyšují o hodnotu záloh přijatých od odběratelů tohoto zboží apod. Vylučují se ziskově účinné transakce, které nejsou peněžním tokem a naopak se přiřazují finančně účinné transakce, neovlivňující zisk.

Peněžní toky se opět člení podle základních podnikových činností na provozní, investiční a finanční. Pokud nelze jednoznačně přiřadit změny stavů rozvahy (pohledávek, závazků apod.) k jednotlivým položkám výkazu zisků a ztráty (nevíme-li např., zda se závazky týkají dodávek materiálu nebo investic), pak nezbyvá než vykázat tyto položky samostatně bez vazby na nákladové či výnosové položky. Snižuje se tím vypovídací schopnost výkazu cash flow, neboť se snižuje přesnost vykazovaných jednotlivých výdajů a příjmů a jejich sald.

Schematicky lze postup při zjišťování cash flow nepravou přímou metodou znázornit:

Přímá metoda v obou svých podobách vychází primárně z povahy peněžních transakcí. Je proto považována za vhodnější, neboť poskytuje bližší informace o povaze peněžních toků, o generování peněžních položek a jejich aplikací než metoda nepřímá. Cash flow vykázané přímou metodou jsou snáze ověřitelné a nejsou náchylné k účetním nepřesnostem.

Nepřímá metoda

Vychází z výkazu zisků a ztrát podniku, přesněji řečeno z výsledného salda mezi výnosy a náklady (z výsledku hospodaření), které transformuje na cash flow. Lze ji použít pouze u peněžních toků z hlavní výdělečné (provozní) činnosti podniku, a to jen na tu část peněžních toků, která se nevykazuje jako hrubé peněžní toky. Spočívá v úpravě zisku či ztráty z hospodaření o nepeněžní položky a o změny položek rozvahy, vyjadřujících rozdíl mezi toky příjmů a výdajů a mezi toky výnosů a nákladů.

Jde o tzv. nepeněžní operace, které jsou představovány:

- a) náklady, které nejsou výdaji v běžném období (např. odpisy, tvorba rezerv a opravných položek, odložená daň),
- b) výnosy, které nejsou příjmy v běžném období (např. zúčtování rezerv a opravných položek, příjmy příštích období),

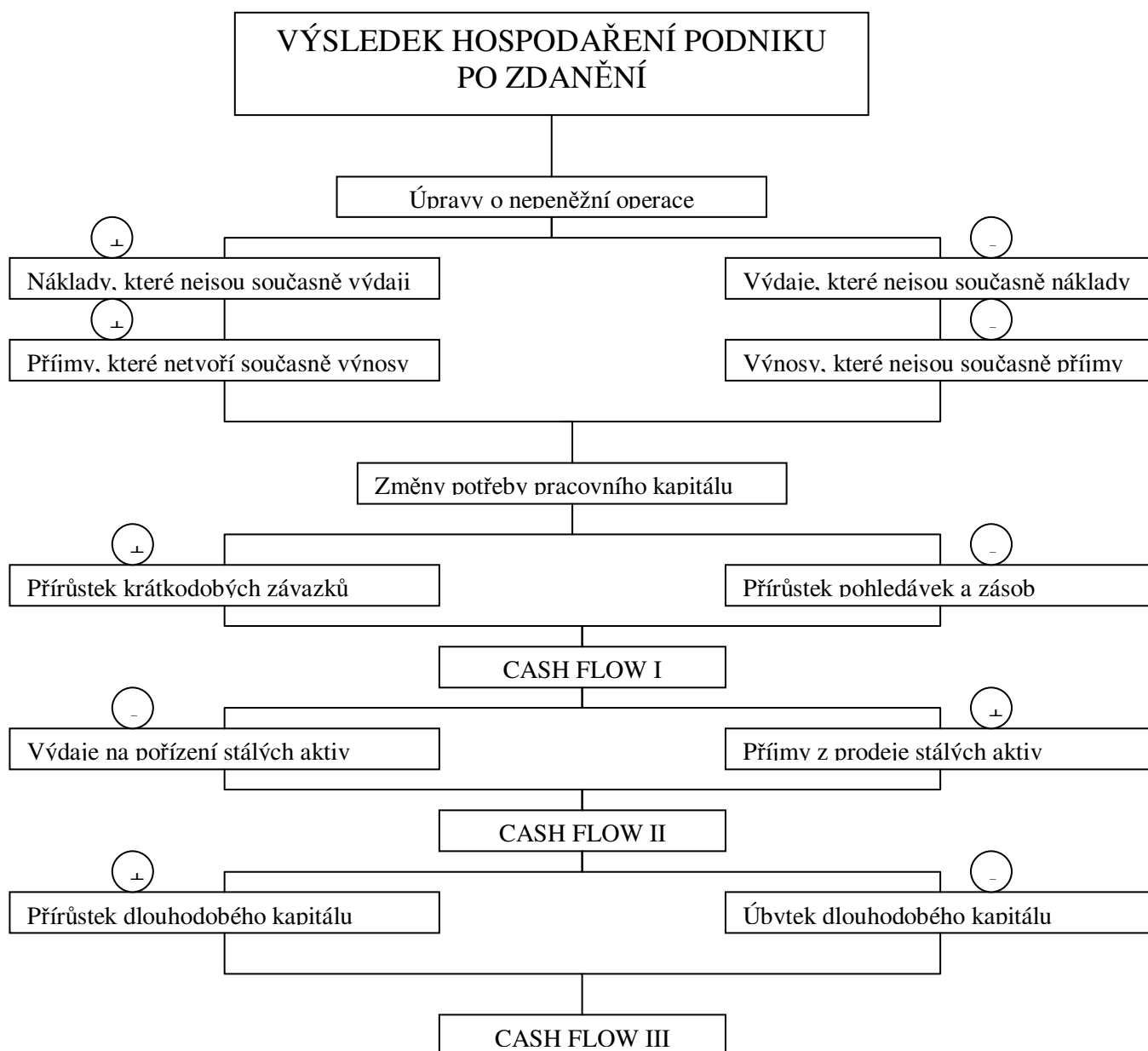
a o změny potřeby pracovního kapitálu (net working capital). Zde je možno rozlišit takové složky čistých aktiv, s nimiž spjaté peněžní toky již proběhly (např. zásoby, náklady a výnosy příštích období) a takové, které představují budoucí peněžní toky (např. pohledávky a závazky z obchodního styku).

Na druhé straně do zmíněných úprav nelze počítat změny stavu takových položek čistého pracovního kapitálu, jako např.

- dlužné a pohledávané úroky
- dlužné a pohledávané dividendy
- dluhy z nákupu dlouhodobých aktiv
- pohledávky z prodeje dlouhodobých aktiv
- dlužné a pohledávané daně z příjmů
- změnu stavu pohledávek a závazků spjatých s mimořádným výsledkem hospodaření.

Podle úrovně použitého výsledku hospodaření (výsledek hospodaření za podnik po zdanění, výsledek hospodaření za běžnou činnost po zdanění nebo provozní výsledek hospodaření) je nutno vyloučit položky, které mají vztah k investičním činnostem a k financování podniku.

Nepřímá metoda je obecně považována za snazší a nenáročnou na vstupy. Všírá si pouze těch peněžních toků z provozní činnosti, které jsou vykázány na netto bázi a neobsahují tedy žádné platby (hrubé cash flow). Pro podnik je výhodná i proto, že externímu uživateli vyhradí o charakteru a struktuře peněžních toků podniku méně, než metoda přímá. Nedovoluje sice identifikovat jednotlivá salda příjmů a výdajů, ale zobrazuje v přehledné formě transformaci výsledku hospodaření na čisté peněžní toky (diference mezi ziskem a cash flow). Nejčastěji uváděným nedostatkem nepřímé metody je, že jsou vykazovány ve výkazu cash flow i nepeněžní transakce.

FONDOVÉ POJETÍ CASH FLOW

K analýze a řízení finanční situace podniku (zejména jeho likvidity) slouží rozdílové indikátory označované jako fondy finančních prostředků (finanční fondy). Fond je chápán jako agregace (shrnutí) určitých stavových ukazatelů vyjadřujících aktiva nebo pasiva, resp. jako rozdíl mezi souhrnem určitých položek krátkodobých aktiv a určitých položek krátkodobých pasiv (tzv. čistý fond).

ČISTÝ PRACOVNÍ KAPITÁL (*net working capital*)

Je nejčastěji užívaným ukazatelem, vypočteným jako rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy (OA) a celkovými krátkodobými dluhy (CK_{kr}). Ty mohou být vymezeny od splatnosti 1 rok až po splatnost 3měsíční, což umožňuje oddělit výstižněji v oběžných aktivech tu část finančních prostředků, která je určena na brzkou úhradu krátkodobých dluhů (závazků) od té části, jež je relativně **volná** a kterou

chápeme jako určitý **finanční fond**. Pro finančního manažera představuje tento fond součást oběžného majetku financovanou dlouhodobým kapitálem, čili je částí dlouhodobého kapitálu vázaného v oběžném majetku. Jde tedy o relativně volný kapitál, který je využíván k zajištění hladkého průběhu hospodářské činnosti. Manažerský přístup k čistému pracovnímu kapitálu (ČPK) jako k **fondy finančních prostředků**, který má být co nejlépe využíván, znázorňuje schéma:

Schéma tvorby ČPK z pohledu manažera:

<i>Aktiva</i>	<i>Pasiva</i>
SA	VK
ČPK	CKdl
OA	CKkr

Schéma tvorby ČPK z pohledu investora:

<i>Aktiva</i>	<i>Pasiva</i>
SA	VK
	CKdl
OA	ČPK
	CKkr

Vlastník firmy si vyhrazuje právo rozhodovat o dlouhodobém financování (vlastním i cizím), o jeho zvyšování i snižování. Vyjadřuje se k pořizování stálých (fixních) aktiv (dlouhodobého hmotného, nehmotného i finančního majetku) i k jejich změnám. Jelikož opatrný přístup k financování vyžaduje, aby dlouhodobý kapitál byl větší než stálá aktiva (SA), vlastník sám určuje kolik z dlouhodobého kapitálu případně na financování běžné činnosti. Pro něho je ČPK v podstatě běžně pracujícím dlouhodobým kapitálem.

Rozdíl mezi oběžnými aktiva a krátkodobými dluhy má významný vliv na solventnost podniku. Přebytek krátkodobých aktiv (vhodně strukturovaných a ve zdravé míře likvidních) nad krátkodobými dluhy opravňuje k úsudku, že podnik má dobré finanční zázemí, že je likvidní. ČPK představuje finanční polštář, který podniku umožní pokračovat ve svých aktivitách i v případě, že by ho potkala nějaká nepříznivá událost, jež by vyžadovala vysoký výdej peněžních prostředků. Velikost tohoto polštáře závisí na obratovosti krátkodobých aktiv podniku, ale i na vnějších okolnostech, jako jsou například konkurence, stabilita trhu, daňová legislativa, celní předpisy apod.

Změnu ČPK za určité období, která má vliv na finanční situaci (především likviditu) podniku můžeme vypočítat ze vztahu:

$$\Delta \text{ČPK} = \text{ČPK}_{(k)} - \text{ČPK}_{(p)}$$

p stav na počátku sledovaného období

k stav na konci sledovaného období

Abychom zjistili příčiny změny ČPK, je třeba analyzovat přítoky a odtoky, tedy cash flow, který je tentokrát koncipována na bázi fondu finančních prostředků. Sledujeme-li změny ČPK z *pozice aktiv*, potom přírůstky ČPK představuje:

- jakýkoliv růst položek krátkodobých aktiv v rozvaze
- jakékoliv snížení položek krátkodobých závazků podniku

Na analýzu ČPK by mělo navazovat detailnější prověření inkasa pohledávek, zda jsou pohledávky oceněny odpovídajícím způsobem a jaká je doba jejich obratu. Relativní velikost čistého pracovního kapitálu v poměru k celkovým aktivům je ukazatelem bezpečnosti (krátkodobé solventnosti) podniku jako obchodního partnera. I tento indikátor může být však zkreslen, není-li jasné, co se pod jednotlivými položkami skrývá (např. neprodejná či nadhodnocená aktiva znamenají, že podnik vypadá na první pohled solidně a přesto není příliš zdravý).

Sledujeme-li na druhé straně změny čistého pracovního kapitálu z *pozice pasiv*, rozlišujeme, která položka rozvahy byla mezi dvěma obdobími zdrojem finančního fondu (peněžního toku) a která vyvolala jeho užití (spotřebu).

Zdrojem se rozumí jakýkoliv růst dlouhodobého kapitálu podniku (vlastního i cizího) a zisku nebo jakýkoliv pokles stálých aktiv.

Užitím se naopak rozumí jakýkoli pokles na účtu dlouhodobého kapitálu za daný časový interval, můžeme analyzovat pomocí přehledné tabulky o zdrojích a použití fondů podniku.

Vlivy, které způsobily změnu čistého pracovního kapitálu za daný časový interval, můžeme analyzovat pomocí přehledné tabulky o zdrojích a použití fondů podniku.

ČISTÉ POHOTOVÉ PROSTŘEDKY (Peněžní finanční fond)

Čistý pracovní kapitál můžeme používat jako míru likvidity pouze velmi obezřetně, neboť mezi ním a likviditou neexistuje identita. Oběžná aktiva totiž mohou obsahovat i položky málo likvidní nebo dokonce dlouhodobě nelikvidní. Např. pohledávky s dlouhou lhůtou splatnosti, nedobytné pohledávky, nedokončená výroba, neprodejné výrobky, apod. Navíc je tento ukazatel silně ovlivněn způsobem oceňování jeho složek, zejména majetku.

Z toho důvodu se používá pro sledování okamžité likvidity čistý peněžní fond, který představuje rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky. Nejvyšší stupeň likvidity vyjadřuje fond, který do pohotových peněžních prostředků zahrnuje pouze hotovost a peníze na běžných účtech. Méně přísná modifikace zahrnuje i peněžní ekvivalenty (např. likvidní a obchodovatelné cenné papíry jako šeky, směnky apod. nebo termínované vklady vypověditelné do 3 měsíců), neboť v podmínkách fungujícího kapitálového trhu jsou rychle přeměnitelné na peníze. Tento ukazatel není ovlivněn oceňovacími technikami, avšak je snadno manipulovatelný přesunem plateb vzhledem k okamžiku zjišťování likvidity (zadržetím nebo naopak dřívějším ukončením plateb).

ČISTÝ PENĚŽNĚ-POHLEDÁVKOVÝ FINANČNÍ FOND

Představuje střední cestu mezi oběma zmíněnými rozdílovými ukazateli likvidity. Při výpočtu se vylučují z oběžných aktiv zásoby nebo i nelikvidní pohledávky a od takto upravených aktiv se odečtou krátkodobé závazky. Při analýze změny peněžně-pohledávkového fondu vycházíme opět z rovnice:

$$\Delta F = F_{(k)} - F_{(p)}$$

Analýzu změny likvidity tohoto finančního fondu lze provést obdobně jako u čistého pracovního kapitálu, ovšem s tím, že:

- při analýze z hlediska aktiv jsou zásoby (eventuelně i část pohledávek) vyňaty z oběžných aktiv (nejsou součástí fondu)
- při analýze z hlediska pasiv doplňujeme zdroje o snížení zásob (eventuelně i o část vyňatých pohledávek, o niž jsme oběžná aktiva očistili) a analogicky užití finančního fondu rozšířeného o zvýšení zásob (eventuelně i o zvýšení zmíněných pohledávek).

Obecná metoda analýzy finančního fondu

VÝKAZ LIKVIDITY FONDU	
<i>Přírůstky</i>	<i>Úbytky</i>
A_f^+	A_f^-
P_f^-	P_f^+
	ΔF
Celkem	Celkem

VÝKAZ ZDROJŮ A UŽITÍ FONDU	
<i>Zdroje</i>	<i>Užití</i>
P_{NFZ}^+	P_{NF}^-
Zisk	A_{NF}^+
A_{NF}^-	ΔF
Celkem	Celkem

F fond finančních prostředků

A_f položka A patřící do F

P_f položka P patřící do F

A_{NF} položka A nepatřící do F

P_{NF} položka P nepatřící do F

P_{NFZ} P_{NF} po vyjmutí zisku

Výkaz struktury daného fondu obsahuje přírůstky a úbytky těch položek rozvahy, z nichž byl fond vytvořen a které tedy tvoří jeho vnitřní náplň (proto jej lze označit jako výkaz likvidity daného finančního fondu).

Výkaz cash flow na bázi zdrojů a užití daného finančního fondu vypovídá o tom, z jakých zdrojů byl fond naplněn a k jakým účelům byl použit. Oba výkazy tedy shodně vypovídají o změně likvidity, ale každý z jiného úhlu pohledu. Jeden informuje o změnách v obsahové náplni samotného finančního fondu a druhý o příčinách těchto změn. Výsledná změna finančního fondu může být v daném intervalu buď kladná (zdroje jsou větší než užití) nebo záporná.

Rozdílové ukazatele v podobě čistých finančních fondů jsou založeny na předpokladu, že podnik část oběžných aktiv financuje dlouhodobými cizími zdroji. Obvykle jde o tu část oběžného majetku, která je v podniku trvale vázána. Zbývající část oběžných aktiv z nejrůznějších důvodů kolísá (např. vlivem nerovnoměrného zásobování či prodeje, vlivem sezónnosti, v důsledku nepravidelnosti hospodářského cyklu). Tato část se pak financuje krátkodobými cizími dluhy. Hovoříme o **neutrálním způsobu** financování aktiv, při kterém sladuje manažer životnost aktiv s dobou splatnosti (životností) pasiv (např. budovy s životností 50 let jsou financovány padesátiletým hypotečním úvěrem a zásoby s dobou obratu 30 dnů pak měsíčním revolvingovým úvěrem). Podstata tohoto přístupu spočívá v tom, že cash flow plynoucí z aktiv hradí půjčky na ně získané a ty se tedy samy likvidují (nastává tzv. samolikvidace).

Větší riziko představuje **agresivní způsob** financování využívající k financování stálých aktiv krátkodobého dluhu. Výhodou je, že krátkodobý úvěr je levnější, lze jej snáze získat (pro poskytnutí dlouhodobého úvěru se vyžadují záruky) a také rychleji (u dlouhodobého dluhu zkoumá banka finanční situaci podniků).

Konzervativní způsob financování využívá dlouhodobého kapitálu nejen k financování trvalých aktiv (fixních a trvale vázaných oběžných aktiv), ale i pro dočasná oběžná aktiva. Krátkodobý kapitál používá jen pro špičkové požadavky. Vyšší finanční jistota je však při tomto přístupu spojena zpravidla s vyššími náklady na financování.

Krátkodobé finanční zdroje mohou mít podobu různých krátkodobých úvěrů, nevyplacených mezd, nezaplacených daní a dalších oddálených plateb nebo v podobě obchodního úvěru.

Při analýze podniku se sledují nejen změny čistého pracovního kapitálu, ale také výše celkového oběžného majetku, který je často označován jako hrubý pracovní kapitál. I když se dnes v praxi většinou při opatřování a použití finančních fondů na provoz a rozšiřování podnikových aktiv setkáváme s pojmem čistý pracovní kapitál, nelze opomenout, že výchozí bází pro jeho výpočet je právě hrubý pracovní kapitál. Úlohou finančního managementu podniku je potom určení potřebné výše každé komponenty oběžných aktiv a jejich celkové sumy. Podnik by měl mít tolik oběžného majetku, kolik vyžaduje jeho hospodárný provoz. Má-li jej více, pak je jeho část v nečinnosti, což vyvolává zbytečné náklady. Má-li jej méně, pak je nevyužit dlouhodobý majetek, což je nehospodárné a brzdí to celkový rozvoj podniku.

K financování oběžných aktiv používá podnik externího nebo interního financování. Externí forma používá vlastního, resp. cizího kapitálu, např. dlouhodobých i krátkodobých úvěrů, půjček, dodavatelských úvěrů, záloh od odběratelů apod. Interní forma získává potřebný kapitál na základě vnitřní činnosti podniku (tržeb z prodeje, zisku). Jde o tzv. samofinancování (otevřené nebo tiché), které snižuje závislost podniku na věřitelích a zpevňuje její finanční situaci.

Otevřené financování

Provádí se z účetně vykázaného, zdaněného (nerozděleného) zisku. Představuje zvýšení vlastního kapitálu v rozvaze zachycené jako fondy tvořené ze zisku. V aktivech rozvahy je protihodnota zadržovaných zisků ukrytá v přírůstku zásob, peněžních prostředků, pohledávek apod. Tvorba fondů (rezerv) ze zisku pak napomáhá k zajištění materiální substance podniku, neboť jejich tvorbou se snižuje možnost rozdělení zdánlivého zisku vlastníkům.

Tiché samofinancování

Je umožněno tvorbou tichých rezerv jako důsledku oceňování majetku a závazků. Může dojít k podcenění aktiv např. zvýšením odpisových sazeb nad faktický hodnotový úbytek majetku (mimořádný odpis), neaktivováním nákladů, které je povoleno aktivovat (náklady související s pořízením fixních aktiv), snížením ocenění oběžného majetku (snížení rozsahu nákladových položek při oceňování nedokončené

výroby) nebo nadceněním pasiv například zvýšením vytvářené rezervy či zvýšenou tvorbou položek časového rozlišení. Tiché rezervy nejsou patrné z rozvahy, vznikají ze zadržovaných, avšak nevykázaných zisků a způsobují až do svého rozpuštění úsporu daní.

Dalšími zdroji samofinancování mohou být odpisy, rezervy, hospodárná opatření (snížení zásob, přesunutí aktivit podniku na externí subjekty, aplikace úvěrových podmínek vůči odběratelům) nebo přímé dezinvestice (prodej nadbytečných aktiv).

Stanovení výše oběžného majetku je závislé na obrátovém cyklu peněz, neboť výše jednotlivých položek aktiv a pasiv se v čase neustále mění (např. prodej výrobků na úvěr zvýší položku pohledávek a sníží položku zásob).

INDIKÁTORY NA BÁZI FINANČNÍCH FONDŮ A CASH FLOW

Ukazatele založené na fondech finančních prostředků a jejich změnách se používají k hlubší analýze finanční situace podniku, tj. schopnost vytvořit z vlastní hospodářské činnosti finanční přebytky použitelné k financování potřeb (k úhradě závazků, výplatě dividend či podílů na zisku a k financování investic). K tomu obvykle slouží čistý pracovní kapitál a ukazatele konstruované na jeho bázi:

Výnosnost obratu z hlediska ČPK	= ČPK/roční tržby * 100 = %
Podíl ČPK z majetku	= ČPK/průměrná aktiva * 100 = %
Výnosnost ČPK	= zisk/ČPK * 100 = %
Doba obratu ČPK	= (ČPK*360)/denní tržby = dní

Je-li cílem poměřovat a analyzovat postavení finančních toků ve finanční situaci podniku, konstruujeme ukazatele na bázi cash flow. Důležité je předem vymezit, co je obsahem CF, který je do výpočtu dosazen. Nejčastěji bývá stanoven jako rozdíl příjmů a výdajů souvisejících s běžnou hospodářskou činností podniku. Takto pojatý CF nahrazuje u poměrových ukazatelů ve finanční analýze zisk nebo může být používán souběžně s ním. Výhodou v porovnání se ziskem je, že CF:

- odstraňuje vlivy vyplývající z účetních principů a postupů (zavedené způsoby odpisování, metody oceňování, časové rozlišení, tvorby rezerv)
- je méně citlivý na inflační vývoj než zisk

Tento postup výpočtu cash flow z hospodářské činnosti je tzv. nepřímou metodou, kdy k zisku připočítáváme všechny položky účtované do nákladů, avšak nevyvolávající peněžní tok. Obdobně od zisku odpočítáváme všechny položky účtované do výnosů, které však nejsou současně příjmem peněz. Přírůstek rezerv a opravných položek musíme k zisku připočítat, neboť byly účtovány na vrub nákladů a snížily tedy HV běžného období, avšak bez vlivu na výdaje peněžních prostředků a naopak jejich snížení stavu (zúčtování) musíme od zisku odečítat. U přechodných účtů aktivních se přírůstek zůstatků účtů odečítá a úbytek přičítá, zatímco u přechodných účtů pasivních je tomu naopak. Zisk z prodeje stálých aktiv zjištěný jako rozdíl účtů 641 a 541 se vylučuje z CF z hospodářské činnosti (zisk se od HV odečítá), neboť je znovu obsažen v části B přehledu CF, která se týká investiční činnosti. Zvýšení stavu OA (pohledávek, zásob, krátkodobého finančního majetku) se odečítá, jelikož jde o položky, v nichž jsou vázány peněžní prostředky a naopak snížení stavu se přičítá. U závazků, které je možno popsat jako odloženou platbu (zdroj peněžních prostředků), se přírůstek jejich stavu k zisku přičítá a úbytek se naopak odečítá. Přesnější informace o původu samofinancování by poskytl CF, který by vycházel ze zisku z provozní činnosti, upraveného o nepeněžní operace a změny oběžných aktiv (tím by se vyloučil vliv finančních a mimořádných operací a daně z příjmů).

Stanovení CF z hospodářské činnosti:

VÝNOSY	PŘÍJMY		VÝDAJE	NÁKLADY
	Snížení stavu závazků		Zvýšení stavu závazků	
Zvýšení stavu OA	Snížení stavu OA			
Přírůstek aktivních přechodných účtů	Úbytek přechod.aktivních účtů			
Úbytek pasivních přechodných účtů	Přírůstek pasivních přechod.účtů			
Zisk z prodeje dlouhodobého majetku	Ztráta z prodeje DHM			
Čerpání opravných položek	Tvorba opravných položek			
Čerpání rezerv	Tvorba rezerv			
	Odpisy fixních aktiv			
	Zisk	ZISK		

Z mnoha indikátorů konstruovaných na bázi cash flow se nejčastěji setkáváme ve finanční analýze s následujícími:

Rentability tržeb	$CF \text{ z provozní činnosti} / \text{roční tržby} * 100 = \%$
Rentabilita obratu	$CF \text{ z provozní činnosti} / \text{obrat} * 100 = \%$
Rentabilita celkového kapitálu	$CF \text{ z provozní činnosti} / \text{kapitál} * 100 = \%$
Stupeň oddlužení	$CF \text{ z provozní činnosti} / \text{cizí kapitál} * 100 = \%$
Úrokové krytí	$CF \text{ z provozní činnosti} / \text{placené úroky} = x$
Rentabilita vlastního kapitálu z CF	$CF \text{ z provozní činnosti} / \text{vlastní kapitál} * 100 = \%$
Finanční rentabilita finančních fondů	$CF \text{ z provozní činnosti} / \text{finanční fond} * 100 = \%$
Likvidita z CF	$CF \text{ z provozní činnosti} / \text{krátkodobé závazky} * 100 = \%$
Cash flow na akcii	$CF / \text{počet kmenových akcií} = K\check{c}$
Poměr tržní ceny akcie ke CF na akcii	$\text{tržní cena akcie} / CF \text{ na akcii}$

VÝKAZ CASH FLOW V ÚČETNÍM POJETÍ

Česká účetní legislativa umožňuje využít k sestavení výkazu cash flow metodu přímou či nepřímou i kombinaci obou metod. Tato možnost volby se týká v zásadě pouze hlavní výdělečné (provozní) činnosti podniku. V oblasti investiční činnosti mohou být peněžní toky sledovány tzv. netto způsobem (na bázi plateb na dlouhodobý majetek) nebo brutto způsobem tak, že je korigován údaj o nabytí stálých aktiv o hodnotu nezaplacených závazků a tržby z prodeje stálých aktiv jsou upraveny o neuhrazené pohledávky z investiční činnosti. Ve finanční činnosti mohou být peněžní toky vykázány pouze nepřímým způsobem a sledují se inkasované příjmy za upsaný základní kapitál, příjmy z emisního ážia, inkasované peněžní dary a dotace, vyplacené podíly na výsledku hospodaření atd.

HLAVNÍ ČINNOST	INVESTIČNÍ ČINNOST	FINANČNÍ ČINNOST
1.PŘÍMÁ METODA	PŘÍMÁ METODA	PŘÍMÁ METODA
a) čistá přímá		
b) nepravá přímá		
2.NEPŘÍMÁ METODA		

Pokud podnik použije k sestavení výkazu cash flow v hlavní činnosti přímou metodu, pak volí strukturu peněžních příjmů i výdajů dle potřeby, např. v návaznosti na členění ve výkazu zisků a ztráty. U nepřímé metody upravuje výsledek hospodaření zejména o:

- nepeněžní operace
- neuhrazené náklady a výnosy minulých či budoucích účetních období
- položky příjmů a výdajů spojených s investiční a finanční činností

Za nepeněžní transakce v provozní činnosti se považují takové, které ovlivňují výsledek hospodaření, avšak nemají přímý vliv na tok peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Nepeněžní transakce v investiční a finanční činnosti je vhodné vyloučit z výkazu cash flow, pokud to použitý model výkazu a dostupné účetní záznamy umožňují. Peněžní toky se ve výkazu uvádějí nekompensovaně, aby nedošlo k distorzím.

S ohledem na zákaz kompenzace je nutno důsledně vykazovat pohledávky a závazky podle jednotlivých činností podniku, tj. odděleně provozní, investiční a finanční činnosti.

Peněžní toky spojené s transakcemi, které tvoří mimořádný výsledek hospodaření, toky spojené s inkasem a vyplácením úroků a dividend, resp. podílů na zisku a platby daně z příjmů se uvádějí v samostatných položkách výkazu. Podle praktických možností se tyto položky přiřadí k příslušné činnosti (mimořádné transakce, přijaté a vyplacené úroky, přijaté dividendy do provozní činnosti, vyplacené dividendy do finanční činnosti).

Vedle metody, kterou použijete pro sestavení výkazu cash flow, si může podnik zvolit obsahovou náplň peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Pokud ovšem dojde ke změně jejich vymezení oproti předcházejícímu účetnímu období, musí být změna popsána v příloze k účetní závěrce.

Zdroje dat k sestavení výkazu cash flow

Základní bázi dat potřebnou k sestavení výkazu cash flow představuje účetnictví podniku. Poskytuje údaje o změnách stavu rozvahových položek i data výkazu zisků a ztráty. Vedle syntetických účtů, resp. obrátů z těchto účtů, je třeba vytvořit odpovídající analytickou evidenci, která bere v úvahu následující hlediska:

- členění podle položek účetní závěrky a podle požadavků na zveřejňování údajů
- členění z hlediska potřeb finančního managementu podniku
- členění podle požadavků externích uživatelů účetních informací

Hloubka analytické evidence bude záviset také na použité metodě zjišťování cash flow a na způsobu získávání dat. Analytické členění musí pro potřeby sestavení výkazu cash flow umožnit:

- a) vykázat změnu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů (např. je nutno oddělit termínované vklady, které budou považovány za peněžní ekvivalenty a nebudou zahrnovány do změny stavu dlouhodobého finančního majetku v účtové skupině 06.)

- b) rozčlenit pohledávky a závazky dle obsahu vybraných účtů, např. některé nepeněžní operace, mimořádné přírůstky a úbytky zásob

Analytické členění pohledávek

Aby podnik zajistil rozdělení peněžních toků do základních činností, měl by vytvořit alespoň následující analytické účty pohledávek:

A) *Provozní činnost:*

- pohledávky z obchodního styku
- pohledávky z titulu poskytnutých záloh kromě záloh na pořízení stálých aktiv
- pohledávky k zaměstnancům a k institucím sociálního a zdravotního zabezpečení
- pohledávky za eskontované cenné papíry
- daňové pohledávky, např. pohledávky z titulu nároku na odpočet DPH
- pohledávky z emitovaných krátkodobých dluhopisů
- pohledávky za nájemné
- pohledávky k účastníkům sdružení

Pokud podnik nezjišťuje příjmy z úroků, dividend či mimořádných skutečností netto způsobem, nýbrž brutto způsobem, tj. prostřednictvím změny stavu rozvahových položek a výnosových účtů, doplní přehled pohledávek ještě o:

- pohledávky z nároku na úroky
- pohledávky z nároku na dividendu, popř. podíl na zisku
- pohledávky z mimořádných skutečností

Předpokládá se, že platby daně z příjmů a záloh na daň z příjmů se zjišťují pro účely výkazu přímo, tj. skutečné výdaje spojené platbami daně za sledované období.

B) *Investiční činnost:*

- pohledávky z titulu poskytnutých záloh na pořízení dlouhodobého majetku
- pohledávky z titulu půjček mezi podniky ve skupině a k ostatním spřízněným osobám
- pohledávky z titulu z prodeje dlouhodobého majetku

C) *Finanční činnost:*

- pohledávky z titulu upsaného vlastního kapitálu
- pohledávky za společníky při úhradě ztráty
- pohledávky z emitovaných dluhopisů

Analytické členění závazků

V oblasti závazků se předpokládá zejména toto členění:

A) *Provozní činnost:*

- závazky z obchodního styku
- závazky z titulu přijatých záloh

- závazky k zaměstnanců včetně pracovněprávních závazků ke společníkům a závazky k institucím sociálního a zdravotního zabezpečení
- daňové závazky s výjimkou daní z příjmů

Pokud podnik nerozlišuje výdaje z úroků, dividend či z mimořádných skutečností přímo, nýbrž brutto způsobem, tj. prostřednictvím změny stavu rozvahových položek a nákladových účtů, doplní přehled závazků ještě o:

- závazky z titulu platby úroků
- závazky z titulu nároku na dividendu, popř. podíl na zisku
- závazky z mimořádných skutečností

Předpokládá se, že platby daně z příjmů a záloh na daň z příjmů se zjišťují pro účely výkazu přímo, tj. skutečné výdaje spojené s platbami daně za sledované období.

B) Investiční činnost:

- závazky z titulu pořízení dlouhodobého majetku
- závazky z titulu do vlastního kapitálu jiných podniků

C) Finanční činnost:

- bankovní úvěry
- závazky z titulu půjček mezi podniky ve skupině
- závazky z dlouhodobých směn
- závazky z tichého společenství
- závazky z titulu nároků na dividendy nebo podíly na zisku

V některých případech nepostačí k sestavení výkazu cash flow analytická evidence a podniky budou nuceni vytvořit doplňující tabulky a přehledy mimo soustavu účetnictví formou pomocné evidence.

Struktura výkazu cash flow

Struktura výkazu cash flow ani jeho obsah nejsou taxativně vymezeny českými právními předpisy. V příslušném opatření Ministerstva financí ČR je určen rámec, v němž se podniky musí pohybovat při sestavování výkazu. Vzhledem k tomu, že východiskem pro obsah i strukturu jsou požadavky kladené managementem podniku a potřeby externích uživatelů (např. bank, investorů, vlastníků atd.), není stanovena ani forma výkazu. V opatření je pouze uveden příklad možného uspořádání přehledu o peněžních tocích a poukázáno na obsah jednotlivých položek.

Je-li podnikům dána možnost volby metody vykazování cash flow, pak se musí rozhodnout pro některou z variant, které přicházejí v úvahu. Ohlédneme-li od formy uspořádání (horizontální a vertikální), pak půjde o dvě varianty výkazu, lišící se strukturou a sice:

- 1) výkaz cash flow, využívající nepřímou metodu v oblasti provozní činnosti
- 2) výkaz cash flow, sestavený přímou metodou (čistou nebo nepravou přímou metodou)